

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בית כנסת קירבון גלילות
נוסד 1975 רז"ה האזנים זיג"ר 5 ראשיל"צ

בראשות הרח"ג הנזן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "כה אמר ה' בקבצי"
מברכין החודש-שבט (חמישי)
המולד יום רביעי בשעה 6:17 בבוקר
נא לשמור על קדושת הגליון!

הדלקת נרות: 16:47
מוצאי שבת: 17:47
מוצאי שבת ר"ת: 18:21

פרעה פונה אליך בקריאה נרגשת!!

שלם?! השתגענתם?! ממילא יוצא שאתם מפריעים "למה משה ואהרן תפריעו את העם" לפחות הם עושים משהו, אבל להתבטל?! עכשיו נשמעת תמיהתה של פרעה הגיונית..

הטענה היחידה היא, שמשה אמר שלח עמי ויעבדוני, לעם הזה יש עבודה בתוכן הרבה יותר גבוה, העם הזה יתעסקו בבנין רוחני, בעבודת הפנימיות, להפוך את עצמם ואת כל העולם, מבהמות על שתיים לבן אדם, שזו עבודה לא פשוטה, מגורילה לבן אנוש, לעדן את עצמם ואת האנושות, שזו העבודה האמיתית הרי זה שטויות לייצר שולחן, הבעיה האמיתית היא לייצר בן אדם שישב, שילמד ויילמד על השולחן, בקיצור אל תעזור לנו יש לנו מספיק במה להתעסק ומה לעשות... ליצר שולחן לוקח יום עבודה, לחנך בן אדם זה הרבה יותר משתים עשרה שנות לימוד עם טונות של מורים ומחנכים.

בואו נדבר עכשיו במישור האישי עלי ועליך, פרעה הוא המייצג של כל מה שמפריע לנו בחיים העבודה השוחקת חוסר ההצלחה המיסים החובות המטלות כל מה שלוחץ ונוגש בנו ולא נותן מנוח, והאדם רוצה להשתחרר מעולו הקשה של העולם המונח על כתפיו, אנחנו רוצים להשתחרר מכל זה, ואני אחדש לכם שה' מסכים שזהו, מגיע לנו להשתחרר מכל זה, סבלנו יותר מדי, אבל אז מגיע פרעה, הוא היצר הרע המפריע האולטימטיבי, ושואל את ה' תגיד בשביל מה לשחרר את האדם הזה, הרי הוא יהפוך לבטלן עצלן לשיכור לרע לכלום, למזיק מהלך, אם האדם לא ימצא לחייו משמעות של תוכן ועשייה זה אסון! לשחרר אותו ולא לתת לא לעשות כלום זה מתכון להשחתה ושיגעון תשאלו כל פסיכולוג מתחיל.

לכן דעו לכם שאם אנחנו רוצים להשתחרר מהמרדף של העולם הזה, אנחנו חייב להציג תוכן חלופי במה תתעסק מה תבנה איך תעשיר את רוחך, אומר הזוהר יכול אדם לעסוק בחומר ובלבנים, או במקום זה, בקל וחומר וליבונה של הלכה, חומר תחת חומר ליבון תמורת לבנה, אין בטלה, אדם לעמל יולד, אבל לפחות הוא רשאי לבחור איזו עבודה.

אז יאללה חבריא אם יש אפשרות בחירה, בואו נארגן בריחה, אין שום סיבה שנעבוד אצל פרעה כשאפשר בקלות להחליף עבודה, אם תמלא את זמנך הפנוי בתוכן תורני, תראה איך אתה מקבל עוד ועוד זמן בשביל עצמך, זמן איכות בו תוכל ללמוד ולהיבנות וללבן כל בעיה, במקום לעבוד בפרך בבניין חיצוני נעסוק בבנין אמיתי פנימי ורק שתדעו שאם כולנו נעבור, נצא מפרעה, ונחליף מקום עבודה, זו בעצם בואה של הגאולה! (הרה"ג ניר אריאל שליט"א)

בוא תשמע מה יש לו להגיד לך... אל תשלול על הסף, זה יכול לעזור לך בחיים... משה מגיע לדבר עם פרעה ואומר לו; שלח את עמי... אבל פרעה לא רק שהוא לא שומע את משה, יש לו גם מה להגיד, והוא אפילו מטיף לנו מוסר, אני מקווה שזכותם לקבל ולשמוע הרבה מוסר מצדיקים, אבל תדעו לכם שאין כמו שיחת מוסר מרשעים, הם באמת יודעים על מה הם מדברים, אז "רבי פרעה" מתפלל על משה ואהרן והוא פונה אליהם בקריאה נרגשת, וכך הוא אומר: "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו", הוא לא מבין מה פתאום הם מפריעים לאנשים במלאכתם לעובדים חרוצים ומסורים בפועלם, הרי זה ממש עוון להפריע לאנשים כאלה שעובדים ומתקדמים,

אל ארץ אידיאל העבודה והעמל, מגיעים איזה שניים מההסתדרות שעושים לו מהומוות והפגנות, והורסים את כל ההרמוניה, והוא ממושיך במוסר הנוקב, "הן רבים עתה עם הארץ והשבתם אותם מסבלותם", מה אתם מפריעים למשק, אתם בכלל מבינים את המשמעות של תל"ג / תמ"ג / טכת"ך / ובכב"ך, אתם מפריעים לבנינו של עולם.

פלא פלאים, העריץ המענה הרוצח הרשע הזה לא רק שהוא לא רוצה לשמוע, הוא גם בא בטענות "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו" מה הפירוש "למה" ולמה הוא משעבד אומה שלימה בחומר ובלבנים, האם זה מותר לו? ואם משה ואהרן באו לתבוע שיתן להם קצת חופש על זה הוא שואל למה? מה אין לו טיפת בושה?

חוץ מהפשט הפשוט שזה דרכם של פרעונים, שתמיד דואגים לתת מוסר לכל העולם, לא משנה כמה הם חומסים ועושקים, נו כמו שבטח שמתם לב מוסר של רשעים בדרך כלל נסוב על בטלה ובטלנים על כל צורות ההטיה האפשריות שלהם, ולמה? כי זו הנקודה היחידה שלמרות ריקנותם ופחזותם הם חייבים לעבוד כדי להתקיים, אז למה שלא יתפסו קצת פוזה (הרי מי שלא זכה לראות משרד ממשלתי מבפנים, או אחד מאנשי הבהמה, לא ראה בטלה מימיו).

אבל חוץ מהפשט אומרים המקובלים שפרעה לא היה סתם אדם, לא לחינם הוא מלך על האימפריה המצרית, הוא ידע כי אדם לעמל יולד ובלתי אפשרי להשאיר בן אדם מובטל, אדם בטל הוא סכנה גדולה לאדם עצמו ולסביבתו, ולכן בא פרעה ואומר למשה "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו", אתם חושבים שאתם עושים טובה לעם בזה שאתם מבקשים את שחרורם, תתארו לכם שעם שלם ישתחרר פתאום מהעבודה, מה יעשו הרי ודאי יהיו שיכורים מסוממים הולכי בטל כייסים וגנבים אנסים ורוצחים פורצים שודדים... אדם בטל הוא פצצה מתקתקת מהלכת, אז עם -

"מעבודה קשה": מעשה בבחור בעל כשרון אדיר, שבוקר אחד התעורר וגילה שכשרונותיו עזבו אותו. הוא רץ ל"סטייפלער", פרץ בבכי וביקש ברכה שזכרונו יחזור לו. נענה הסטייפלער ואמר: "אדם לעמל יולד" (איוב ב) ביקש הבחור שיברכו, נענה ואמר: "אני לא יכול לקלל אדם, הברכה בעולם זה עמל". זה עיקר השכר שאדם מקבל בעולם.

ידוע המאמר בארבעה ציירים שנלקחו על מנת שיציירו את קירות המלך, שלושה עבדו וציירו, והרביעי כילה את זמנו בהבל וריק. לבסוף הביא מראה והניחה מול ציוריהם.

המלך הגיע לביקורו ונעמד מול הכתלים. הוא נהנה מהציור על הקיר הראשון, התפעל מהציור על הקיר השני, ושיבח מאוד את הקיר השלישי. אך הרביעי, הכיל את כל הטובות של כולם. מה עשה המלך? ציווה שיתלו על כל קיר שק מלא דינרים זהב, ובקיר הרביעי יניחו מראה שתשקף את שאר השקים... זהו השכר של עבודה בלי יגיעה. (הרב אלימלך בידרמן שליט"א)

"ושמתי פדות בין עמי ובין עמך": מסופר שבאותן השנים בהם הלכו יחידו האחים הקדושים הרה"ק הרבי רבי אלימלך זי"ע והרה"ק הרבי רבי זושא זי"ע לגולותא, תפסו אותם פעם כמה רשעים וכלאו אותם בתוככי חדר קטן בו היה מונח עביט של שופכין. הרבי רבי אלימלך הצטער מאד על כך שאינם יכולים לומר שם שום דבר שבקדושה.

פנה אליו הרבי רבי זושא ואמר לו, אחי היקר מה לך עצב, הלא הקב"ה הוא הכניסנו למקום זה, והוא הזמין עתה בפנינו מצווה נדירה - מצווה שלא לעסוק בתורה, מצווה שלא להתפלל, מה טוב ומה נעים שנצא בריקוד ומחול לכבודה של מצווה נדירה... ויצאו במחול סביבות העביט ש"הלא מאת ה' הייתה זאת היא נפלאות בעינינו".

שומר הפתח שהקשיב לקול רינתם נכנס מיהר לשאלם לשמחה מה זו עושה, אך הם לא ענוהו אלא המשיכו בריקודם, בראות השומר שהם מרקדים סביבות העביט, אמר להם וכי דבר זה הוא הגורם לכם שמחה, אקחנו וארחיקנו ממכם, לקחו השומר לעביט וזרקו אל מחוץ לחדרם, ושוב יכלו האחים הקדושים להתפלל ולעסוק בדברים שבקדושה... (באר הפרשה)

"וישלך אהרן את מטהו.. ויהי לתנין": מפסוק זה, אמר הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זי"ע: אנו למדים מה רבה כוחה והשפעתה של הסביבה. שכן אדם נעלה ובעל מידות עלול חלילה להתקלקל כאשר הוא שרוי בחברת אנשים רעים. ולעומת זאת אדם רשע עשוי להתהפך לצדיק כאשר הוא שוהה בסביבות צדיקים. והראיה מהמטה אשר השם המפורש היה חקוק עליו וכאשר הושלך לפני פרעה הרשע הפך לתנין, אולם כאשר שב משה והחזיק במטה בידי הקדושות הפך התנין הטורף ושב להיות מטה האלקים...

"השכם בבוקר והתיצב לפני פרעה": גם אצל יעקב נאמר (ויגש מ"ו, ו) ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמידהו לפני פרעה.

מסופר במדרש כי בכניסה לביתו של פרעה היה פתח נמוך שלעומתו ניצב פסל, אליל מצרי, כדי שיהיה הכרח לכוף את הראש לפני הפסל עם הכניסה לפרעה. אבל בשעה שנכנסו יעקב משה ואהרן אל פרעה נתרומם הפתח והם נכנסו דרכו מבלי לכוף את ראשם. לפיכך נאמר אצל יעקב שהוא עמד לפני פרעה בלי להתכופף. וכן אצל משה "התיצב" זקוף לפני פרעה, מבלי להיתקל בפתח הנמוך.

"ולקחתי אתכם לי לעם, והייתי לכם לאלוקים. וידעתם כי אני ה' אלוהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים": היה אומר רבי שמחה בונים מפשיסחא, זיע"א "סבלות" מלשון סבלנות. כיוון שנשתקעו ישראל בגלות שקעו עמוק בתוכה, עד שהיו יכולים לסבול את השיעבוד וההכנעה במנוחה ובשוויון נפש. אמר הקב"ה: אין להתמהמה עוד אלא יש להוציאם משם מיד, לפי שהדבר גרוע ביותר הוא כאשר אדם מתרגל למצבו הירוד. החיים הם רצופי עליות וירידות.

אך לעולם על האדם לאזור כח בסיעתא דשמיא ולא להתרגל להסכין למצב נחות שנקלע אליו. פן יהיה זה מצבו הקבוע עד סוף ימיו. אלא בכל יום ובכל רגע יחלץ ויראה כיצד הוא יכול לצאת ממצבו הגרוע, עד שיעזרהו ה' ויאיר את עיניו. (הרב וינטוק שמואל סיני ז"ל)

"ותעל הצפרדע": כתוב בחז"ל שהיתה זאת צפרדע אחת שעלתה מן היאור, והמצרים הכו אותה ללא רחם כדי להמיתה, וככל שהכו כך יצאו ממנה עוד ועוד נחילים של צפרדעים עד כי מילאו את כל מצרים.

שואל בספר "כתבי אבא מארי": דבר מעניין, רואים שהמכה היחידה שבאה כביכול לא בשלמותה מיד, היתה "מכת צפרדע", כי "מכת דם" תקף כל מימי מצרים נהפכו לדם, וכן ב"כינים" כל עפר הארץ נהיה כנים, וכן ערוב וכו', רק "מכת צפרדע" בעצם באה רק צפרדע אחת ורק ע"י הכאת המצרים אותה נהיתה כל המכה? יש לומר שבא הקב"ה ללמד את מצרים שכאשר ירצה הקב"ה להעניש את האדם, האדם בעצמו ידאג להביא אליו את העונש, כמו שראו בחוש שדוקא ע"י הכאתם נהיתה המכה הנוראה הזו.

"ויצא משה ואהרן מעם פרעה ויצעק משה אל ה' על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה": נשאלת השאלה מדוע הוצרך משה לצעוק, הלא ה' שומע גם כשמדברים בלא לצעוק?.. אלא הדבר הגרוע ביותר במכת הצפרדעים היה הרעש! יש ברייאת שנקראת פרק שירה, בה כתוב איך כל הבריאה משבחת לה'. כל אחד ואחד. השמים והארץ, הכוכבים והמזלות, העופות והחיות. כל הבריאה אומרת שירה!

בהקדמה לפרק שירה כתוב: אמרו רבותינו ז"ל בשעה שדוד המלך סיים ספר תהלים זחה דעתו עליו. אמר לפני ה': יש בריה שבראת בעולמך שאומרת שירות ותשבחות יותר ממני? באותה שעה נזדמנה לו צפרדע אחת ואמרה לו: אל תזוח דעתך עליך, שאני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך!...

מה הצפרדע שרה. "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד!" הזוהר הקדוש מבאר שהצפרדע לא מפסיקה לקרקר ולו לרגע אחד. מעלות השחר ועד עלות השחר הבא... כל ימי חייה עלי אדמות! ולפי זה מתי היא אומרת "ברוך שם כבוד מלכותו"? התשובה היא "לעולם ועד!" כלומר כל הזמן היא אומרת. וזה מה שהיא אמרה לדוד, אני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך - בכל רגע!.. מכאן מתברר גם מהו הרעש הנוראי שהיה במצרים... והרי ידוע שהמתפלל צריך להשמיע גם לאוזנו. ובמצרים במכת צפרדע לא היה שייך להשמיע לאוזנם כלום... לכך הוצרך משה לצעוק!

"ויאמר ה' אל משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם" במדרש מסופר שבשעה שבאו משה ואהרן לפני פרעה, אמר להם: מי אתם ומאין באתם ומי שלח אתכם אלי? אמרו לו: אלקי העבריים שלחנו אליך והוא אומר "שלח את עמי ויעבדוני!" מיד אמר פרעה: לא ידעתי את ה'! מעולם לא שלח לי אגרת שלומים ולא הביא לי דורון!... על כך נאמר "כבד לב פרעה".

מה נאה המשל לאריה ושאר החיות שהיו הולכים בספינה והחמור היה גובה מכס מנוסעי הספינה. ניגש החמור אל האריה ואמר לו: תן לי מכס! פנה השועל לחמור: איזה עז פנים אתה! האינך יודע שהאריה הוא מלך החיות ואין מבקשים ממנו מכס! השיב החמור: אני נוטל מהמלך ולגנזיו אני מכניס... (לא לחינם הוא נקרא חמור...)

כאשר ירדו מהספינה פנה המלך לשועל וציוה עליו: תסדר לי את אבריו של חמור חצוף ושוטה זה, שכן אני מבקש לאוכלו... סידר השועל כאשר נצטוה. אולם כאשר ראה השועל את ליבו של החמור "חמד אותו"... ולא יכל להתאפק ואכלו בעצמו... כשבא הארי לאכול שאל: לבו של שוטה זה היכן הוא?... אדוני המלך, השיב השועל החכם - חמור זה לא היה לו לב! שאם היה לו לב לא היה מבקש מכס מהמלך.. אף כך פרעה הרשע, אם היה לו לב לא היה מבקש דורון ממלך מלכי המלכים...

"יהי ברד": כתב הרב מבריסק זצ"ל שמדויק בפסוקי התורה שמכת ברד לא היתה בצורה שירד כל הזמן ברד, ומי שנפגע נפגע, אלא רק פגיעה ישירה על בני האדם הבהמות והעצים, ואיפה שלא היה אדם, לא ירד ברד כלל, לפי זה תיאר הרב ראובן קרלינשטיין זצ"ל תיאור מוחשי איך היתה ערביה זקנה מיללת ומתחננת שיביאו לה אוכל, ובני משפחתה הסבירו לה שלא שייך לצאת, אחרי שמשה רבינו הודיע שיהיה "מכת ברד" ומי שיצא יפגע, אך היא המשיכה לילל, וטענה שלא רואים בחוץ כלום, וכל היהודים הולכים רגיל, והיא צדקה כי באמת לא ירד ברד רק אם היה מצרי בחוץ, ואז החליט אחד מבני הבית לעשות רק קפיצה מהירה לצרכניה שממול ההומה אנשים מבני ישראל, אבל כמובן איך ייצא ממפתן הבית קיבל גוש ברד על הראש ומת במקום.

"ומלאו בתי מצרים את הערוב וגם האדמה אשר

הם עליה": מדוע צריך להביא גם את האדמה, ולא מספיק רק את החיות? ישנם כמה תירוצים:

א. הגמ' (עירובין ס"א) אומרת שכלב שבא למקום חדש הוא לא נובח במשך 7 שנים, כי הוא לא מרגיש נח מחוץ לבית. לכן ה' הביא גם את האדמה, שירגישו נעים לעשות מה שהם רוצים כמו בבית ...

ב. כיון שכל סוגי החיות צריכים לבוא בציווי ה', היו כל החיות צריכים את האקלים שהם חיים בו, וללא תנאי זה ימותו. לדוגמה הדוב הלבן חי בקוטב הצפוני במזג אויר של מינוס 40 מעלות, ועכשיו הוא צריך להגיע למצרים לשבוע נופש... עם 40 מעלות פלוס, מה עושים? מזגן! מביאים את האדמה מהקוטב הצפוני למצרים, שינפוש במצרים עם כל הציד הנצרך לו.

ג. ישנה חיה בשם "ידעוני" הקשורה לאדמה בטבורה ויונקת משם את חיותה וכאשר מנתקים אותה מהאדמה היא מתה (משנה בכלאים פרק ה'), והנה איך חיה זו תבוא למצרים? לכן צריך שתבוא גם עם "האדמה אשר הם עליה".

"ואזכור את בריתי":

הקב"ה חישב את ארבע מאות השנים של גלות מצרים מיום לידת יצחק רבינו. שאל המגיד מדובנא זצ"ל: אם מצבו של יצחק אבינו וחיינו של יעקב אבינו, נחשבו אף הם לגלות וגרות, מדוע הכביד הקב"ה על בניהם לרדת למצרים, ולהורידם שם מדיוטא לדיוטא, לעבודה בחומר ובלבנים ולשעבוד רע ומר.

ותירץ במשל, אב ובנו הלכו בדרך בעצומה של סופת שלג נוראה. הקור חדר לעצמות, איבריהם קפאו, אצבעותיהם הכחילו וכל גופם רעד. הבן בקש לרבוץ תחתיו, לנוח. האב ידע, שאם ינוח כאן לא יקום עוד. בצד הדרך היתה בקתה נטושה. אמה האב: "אזור כה, ונגיע לבקתה. שם נמצא מחסה מפני הרוח הנוראה!"

הגיעו שניהם בשארית כוחם אל הבקתה, ולשמחתם, מצאו בה מיטת נסרים מצופה קש. צנח עליה הילד, ועצם את עיניו בלא כת. אבל האב ידע, שאדם ישן - חם גופו יורד, ובכפור הנורא יקפא בנו למוות. "אל תירדם", אמר לבנו, "עד שאדליק כאן מדורה ואבעיר אש". אבל הבן לא יכול היה להשאיר את עיניו פקוחות. סילק האב את הקש מהמיטה. נאנק הבן מהשכיבה על הקרשים הקשים, והאב חיפש בינתיים זרדים. אך כעבור כמה דקות התרגל הבן אל הקרשים ושקע בשינה. האב מיהר להעירו, והורה לו לרדת מן המיטה ולשכב לארץ. הבן ציית לאביו ושכב על גבשושיות הקרקע. התהפך מצד לצד, עד שמצא את התנוחה הנכונה ונרדם. התחיל האב לטלטלו, לצעוק עליו ולגעור בו, ולא נתנו להירדם כי בנפשו הוא. והנמשל טיבו של אדם, שהוא מתרגל לכל מצב.

כאשר הקב"ה ביקש לייסרנו, כדי שנחוש את עול הגלות, די היה בתחילה, בימי האבות, בסבל מועט. אך מה שנחשב כסבל ליצחק, לא נחשב כבר כגרות ליעקב אבינו, והוא נאלץ לשהות עשרים שנה בבית לבן ולסבול את צרת יוסף. כשהתרגלו לכך, נאלצו לרדת למצרים. כשהתרגלו לחיים שם, התחיל עול השעבוד, והלך והכביד. נמצא, שכל ארבע מאות השנים היו רצף אחד של גירות וצרות, שאם לא היו הולכות וקשות, היינו מתרגלים אליהן ו"שנים", ולא היינו זועקים להיושע, וממילא לא היינו נגאלים.

"ובני עוזיאל - מישאל ואלצפן וסתרי":

בספר שלשלת הקבלה מסופר: מעשה בחכם רבי אברהם הלוי מחשובי רבני ירושלים שעשה שאלת חלום כדי לדעת מתי יהיה קץ הגלות המר ויבוא משיח צדקנו.

וענו לו על כך מהשמים והראו לו את הפסוק בפרשתנו "מישאל ואלצפן וסתרי". והבין הרב בחכמתו כי נתכוונו לרמז לו: מי הוא זה אשר שואל (מישאל), את הדבר שהאלקים הצפין (אלצפן), והסתיר (סתרי)...

"וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל":

התוספת המילה "וגם"? מבאר ה"חתם סופר" זצ"ל: בני ישראל בכל תקופת השעבוד הנורא סייעו והיו לעוזר אחד לשני להקל כל אחד מסבלו של חברו, ובזכות ההשתתפות הכנה של כל אחד בצרת חברו שמע ה' קול שוועתם, וזהו הכוונה וגם אני שמעתי בגלל שכל אחד מישראל שמע אנקת אחיו וסייע בעדו להקל מעליו את סבלו, גם אני אשמע קול צעקתכם ואושיעכם.

"ושמי ה' לא נודעתי להם":

הרה"ק ר' אברהם יעקב מסדיגורא ז"ל, כשהיה ילד, אמר ללמוד שרוצה כבר ללמוד גמרא, וסיפר המלמד זה לאביו הרה"ק מרוז"ן זי"ע. קרא אותו אביו ושאלו אמת שאתה רוצה ללמוד גמרא. והשיב לו הן, שאל אותו אביו במה הרג משה את המצרי, אמר לו בשם המפורש, ושאל אם כן מדוע לא הרג יעקב את לבן בשם המפורש. השיב מפני שלא ידע, אמר לו מאין אתה יודע זה, אמר לו כתיב 'ושמי ה' לא נודעתי להם'.

"ויצעק משה אל ה' על דבר הצפרדעים אשר

שם לפרעה": במכת צפרדע כתיב "ויצעק, אבל במכת ערוב כתיב "ויעתר".

אומר החתם סופר, הגמ' סוכה יד, אומרת: "תפלה של צדיקים נמשל כעתר, מה עתר מהפך התבואה אף תפלה כן", ובצפרדע לא נהפך לרחמים שהרי מתו ותבאש הארץ, לכן כתיב ויצעק, אבל בערוב הלכו לגמרי, לכן כתיב שם "ויעתר".

חינוך מתוך קדושה וטהרה!

בפרשת השבוע מצוה הקב"ה את משה רבינו ע"ה "השכם בבוקר והתיצב לפני פרעה". שליחותו של משה רבינו נעשתה השכם בבוקר. וכך צריכה להיות גם שליחותו של כל יהודי. על כל אחד מאתנו מוטלת החובה להתגבר כארי בבוקר לעבודת הבורא, מבלי לשמוע לטענותיו המתחכמות של היצר הרע. וכך צריכים אנו גם לחנך את ילדינו.

אך לעיתים, הרפיון בעניין הקימה בבוקר, יכול להעיד דווקא על דבר אחר שאיתו נאלץ הילד להתמודד, כפי שנראה במעשה הבא: הרבנית שמחה צדקה ע"ה, אמו של מו"ר רבי יהודה צדקה זצוק"ל (ראש ישיבת "פורת יוסף" בירושלים, ואחיניתו של גאון עוזינו ה"בן איש חי" זצוק"ל), מסרה את נפשה בגידול ילדיה לתורה וליראת שמים טהורה. באחד הימים אף מכרה את כל תכשיטיה, ואת כל הכסף הביאה לסופר סת"ם מיוחד במינו הלא הוא רבי יעקב סופר זצ"ל בעל "כף החיים" - בבקשה שיכתוב עבורה ספר תורה מהודר, ולאחר שהסתיימה כתיבתו עיטרה אותו בכסף טהור, וחרטה על גביו את תמצית מאוויי ליבה: שבזכות מצות כתיבת הספר יהיו בניה מוצלחים בתורה.

באחד הימים הבחינה כי בנה יהודה מתרפה ממנהגו לקום באשמורת הבוקר לתפילת הנץ כהרגלו מימים ימימה, ואף עצב בלתי אופייני שכן בין עיניו. כשהיא חרדה ודואגת מיהרה לתלמוד תורה שלו, על מנת לשוחח בעניין עם רבו, אולם כשנכנסה לכיתה חשכו עיניה - האיש שהופקד על החינוך היקר כל כך לליבה, לא ניכר היה ביראת השמים שלו.... באותם ימים עברה ירושלים תמורות וזעזועים -רוחניים, וכנראה הצליחו לחזור אף לאותו תלמוד תורה!

היא לא המתינה אף רגע אחד, במהירות ניגשה אל בנה, אחזה בידו והוציאה אותו מן המקום לצמיתות. עוד באותו היום פנתה לחפש עבורו מקום כשר, אולם כולם סירבו לקבלו באמצע השנה. הרבנית לא העלתה על דעתה להחזירו לאותו מקום, ושכרה עבורו מלמד פרטי בכסף מלא שבא לביתם ולימד את בנה יהודה בקדושה וטהרה, עד השנה הבאה שאז התקבל לתלמוד תורה מצוין. כל ימיו זכר רבי יהודה צדקה לאמו את דאגתה ומסירותה, ולמאמצים הבלתי נדלים שלה, להעניק לו בכל מחיר חינוך שכולו קודש קודשים.

הורים יקרים! הרי לנו כמה חשוב להקפיד ביותר על מקום לימודים שבו המחנכים הם יראי שמים, כי רק כך ניתן להקנות לילד יראת שמים מה היא, ולימוד תורה בקדושה וטהרה. (הרב מנשה מוסאי שליט"א)

"קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין":

שהסביבה משפיעה הרבה על האדם, אם לטוב ואם לרע. אפילו אדם נעלה ונאצל עשוי להתקלקל בסביבה של אנשי-שחת. וכן להיפך: אדם רשע משתפר וחוזר למוטב בסביבת אנשים כשרים ובני-עליה.

זהו הרמז במטה שנהפך לנחש, אפילו מטה האלוקים אשר שם המפורש חקוק קליו, אם תשליך אותו לפני פרעה, בסביבה פושעת ומזוהמת - יהיה לתנין, לחיה טורפת. אולם אותו נחש ארסי יתהפך שוב למטה האלוקים, אם ידיו של משה מחזיקות בו.... (רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל)

"שלה את עמי" כאשר מלך אוסטריה העניק שוויון זכויות ליהודים תושבי מדינתו, היו כל ישראל שרויים בשמחה גדולה, מגדולם ועד קטנם חגגו, ריננו וזימרו לכבוד המאורע הגדול, לו זכו. אותה שעה הבחינו תלמידיו של החתם סופר זצ"ל, כי דמועות זולגות מעיני רבם הגדול, ושאלוהו משתוממים, מדוע זה יהא רבינו שרוי בצער בשעה גדולה זו, כאשר העם כולו כה שמח, השיבם החתם סופר ואמר, אמשול לכם משל, ושוב לא תתמהו.

לאחד ממלכי העמים, מלך אדיר וחזק, אשר שלט בכיפה, היה שר חשוב ונכבד, שהמלך חיבבו והוקירו עד מאד. לימים חטא אותו שר ונתחייב ראשו למלכות, אלא מכיון שהיה המלך רחום וחנון, וביותר כלפי שרו, אשר היה מקורב אליו ביותר, החליט המלך להקל בעונשו ולהמירו במאסר לזמן בלתי מוגבל, ויחד עם זאת הבטיח, כי בסופו של דבר יוציאנו לחופשי. והמלך עשה כאשר אמר, השר נשלח אל בור הכלא, שם היה נתון למרותו של מפקד בית הסוהר, אשר התאכזר אליו עד מאד, הוא הכניסו לתא אפל וחשוך, מלא טחב וצינה, אולם עם כל זה נחמה פורתא היתה לו, לאותו אסיר אומלל, והוא התחזק בתקוה, כי בוא יבוא היום, והמלך ישחררנו ממצב מעיק זה וישלחנו לחופשי.

והנה באחד הימים הגיע לאוזניו של השר הכלוא קול שאון ותכונה רבה, המתרחשת סביב חדר כלאו, ושמחה רבה מילאה את לבו הרצוף. הנה סוף סוף באים לשחררני, סבר לתומו, אולם מה גדלה אכזבתו, כאשר נוכח, שכדי לסדר ולנקות את תאו הגיעו שלוחי המלך, ואף לקבוע בו חלון, שישמש לאוורור החדר הטחוב ולתאורתו. לשמע בכיו הנורא, אשר התפרץ מפיו, נדהמו השליחים ושאלוהו, מה מקומה של בכייה זו דווקא עתה, בעת בשורה, כאשר כה מיטיבים אנו את תנאיך במקום אפל זה?

בקול חנוק מדמע התאמן האסיר להסביר לשואליו, אכן ביקשתם לשפר את מצבי, אך הקלה זו, שאכן הקלה היא ביחס למצבי הנוכחי, הכבדה היא ביחס למצבי הכללי, כל עוד ישבתי נמק בכלאי המעופש והחשוך, תקוה איתנה מילאה את ליבי, כי יבוא יום, והמלך יזכור את מצוקתי ויצווה לשלחני לחופשי, אולם עתה, משברור לי, כי יהא עלי לשבת בבור צר זה עוד ימים רבים, ומי יודע עד מתי, כיצד אוכל לחדול מבכיי.

עתה שוב לא תתפלאו ודאי על בכיי לעת זו, סיים החתם סופר את דבריו, מה גם שאמרו לנו חז"ל (סנהדרין צח). אם ראית דור, שצרות רבות באות עליו כנהר, חכה לו. אם העניקו לנו זכויות אזרח בגלות מרה זו, מי יודע, כמה זמן עוד נגזר עלינו לשרת בגלות קשה זו. (אור אהרן)

"וימותו הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן השדות" כתוב בדעת זקנים עה"ת שהצפרדעים שנכנסו לתנורים לא מתו, והטעם כי מסרו נפשם לעשות רצון ה' ונכנסו לתנורים למרות שיכלו לעשות רצון ה' באופן אחר, ולהיכנס לבתיהם ולאוכל וכדו', ובכל זאת נכנסו על מנת להישרף, נתן להם ה' שכרם, שלא מתו כשאר הצפרדעים.

ומקשים העולם מדוע אצל הכלבים שסתמו את פיהם ולא נבחו כשבני ישראל יצאו ממצרים, קיבלו שכרם שכל נבלה וטריפה לכלב תשליכון אותו, וזהו שכר עד סוף כל הדורות, שייולדו מן הכלבים האלו, וכאן בצפרדעים קיבלו רק הם שכרם ולא זרעם, אלא מכאן חזינו שלסגור את הפה זה עבודה קשה יותר מאשר להיכנס לתנור בוער, ולכן הכלבים שסתמו פיהם קיבלו גם דורותיהם שכר זה, משא"כ הצפרדעים. קל וחומר אנו שנתאמן לשמור על פינו ונסגור אותו בשעת הצורך. (חכמי המוסר)

"ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד": במכת ברד התרחש נס בתוך נס! - הברד לא כיבה את האש והאש לא המיסה את הברד, אלא, היו הולכים שניהם יחד ומכים את המצרים.

המשיל ר' אחא משל: מלך אחד היו לו שני גדודי חיילים אמיצים מאד, כל אחד מהגדודים השתדל יותר במלחמה, כדי למצוא חן בעיני המלך. התחרות הזו הביאה לכך שרבו ביניהם ונעשו שונאים זה את זה.

לימים עמדה לפרוץ מלחמה חזקה מאד באותה ארץ. כינס המלך את שני מפקדי הגדודים ואמר להם: אני רואה ששניכם אמיצים, גיבורים ונאמנים למלך. בכל פעם הייתי שולח רק גדוד אחד למלחמה, אולם הפעם, מלחמה גדולה עומדת לפרוץ, וצריך אני לעזרת שני הגדודים, אולם מה אעשה ששונאים אתם זה את זה? עשו שלום ביניכם וצאו יחדיו למלחמה, וכך ננצח.

כך גם הוא הנמשל: במכת הברד, אש וברד אינם יכולים לחיות בשלום ביניהם, כי טבע האש להמיס את הברד, וטבע הברד לכבות את האש. אולם כאן עשה הקב"ה שלום ביניהם והיכו יחד במצרים.

"העתירו בעדי": זהו דמות של אותו מלך רשע וכן כל מלכי אומות העולם, שרק טובתם עמד לפניהם, וע"ז ביקש העתירו "בעדי".

פרעה ביקש שייבקשו רק בעדו, אבל לא היה אכפת לו כלל מה יהיה עם עמו, משא"כ מלכי ישראל וגדולי ישראל תמיד נכנסין ויוצאין בעם ודאגתם לטובת העם קודם טובתם שלהם. (טעם ודעת)

קדמי ביטוחים

ר' קדמי בציון הפלא יועץ

המרכז הארצי לביטוחים ביטוח רכב

חיים. פנסיה. משכנתא
תאונות אישיות. אובדן כושר עבודה.
מחלות קשות. בריאות. סיעוד.

* 5 דקמ אלף אלף וחמשים פירוט*

2770 * מתקשרים ומרוויחים...

לע"נ: ר' משה בר ג'ימול, מרת רחמה בת ביחה, ר'אברהם נתניהו בר אסתר רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת קלוד מכלוף בן חסיבה מיכל בת רינה ז'קלין בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת ר' יצחק ונונו בן ממו ראובן פרץ בן שמחה רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת אראלה בת לילי אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת אליס ונונו בת קמרה יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת אהרון רונן בן אליס ויצחק ונונו ומשפחתו